Vi ville jo være norske?

Taler	Dato	Sted
Carl Stoltenberg	13 mai 1814	Eidsvoll

Omstendigheter
Debatt om finanskomiteens innstilling

Uvented er det ikke, at den norske Nation yttrer Frygt for dets Finantser og Pengevæsen.

En maadelig Forvaltning deraf i Fortiden, har bevirked næsten Tilintetgjørelse af Courant Sædlerners Værd, og Rigsbanksædlerne bebudes samme Skjæbne, ifald man ikke enes om at give disse en fast Værdie.

Finantscommiteen har foreslaaet: at Rigsbanksædlerne skulle gives den Cours som Forordningen 1ste August 1813 fastsætter, indtil de kand indløses med de i sin Tid af Nationen udstæde Repræsentativer, og at Rigsforsamlingen skal, paa Nationens Vegne, sikkre Ihændehaverne denne Betaling for de i Omløb værende og fremdeles udstæde Sædler. Dette Forslag er saa meget mere at anbefale, som Ihændehaverne er bekjendte med denne Værdi, have derefter indrettet Kjøb og Salg og har ligesaa billig Fordring paa Indløsning efter det Forhold, som det er Nationens Pligt, ikke at hylde en Behandling som vi med Grund bebreidede den Danske Regjering afvigte Aar.

Det tillades mig at spørge Den Ærede Forsamling: hvad vindes der ogsaa ved Sædlernes videre Nedsættelse? Alt maae kjøbes dyrere, inden Een Maaned fordrer man en halv og om To Maaneder maaskee en heel Gang mere for hvad der skal kjøbes, hvorved Sæddelmassen fremdeles forøges. Desuden er det tvivlsomt, om Mængden vil vedblive at modtage en Betaling der med hver Dag synker og omsider falder til et Intet. FinantseCommiteen har end videre foreslaaet: at der skulle vælges 3 Solide Mænd til, i Forening med de nu værende Rigsbankdirecteurer at have Indseende med, at der ei herefter udstædes flere eller andre Sædler, end der ved næste Rigsforsamling bevises at have været nødvendige; Ligesom den har anbefalet, at en Commitee vælges for at

undersøge Finantsernes Tilstand, prøve hvorvidt de indkomne Betænkninger om en Nationalbanks Oprettelse vil blive anvendelige til Forelæggelse næste Rigsdag, at undersøge Skatte og Toldvæsenets Tilstand, samt at gjøre Forslag til Hovedforandringer deri; hvilket alt vil blive ligesaa behageligt som fornødent for Folket.

Det vil maaskee forekomme nogle af den Ærede Forsamling skrækkende : at en Sum som den der er foreslaaet af Finantseministerne skal udredes, og ved første Øiekast synes det saa; men alt det Frygtelige bortfalder naar man betænke:

1, at det er sandsynligt den ikke vil medgaae
2, at derfra maa drages 4 Millioner til Korn, hvis største Deel forbeholdes Landets Indvaanere for Betaling.
3, at Statens Indkomster for dette Aar ei ere fradragne Summen, og
4, at 15 ja maaskee 20 Rbdaler gaaer paa et Pound Sterling, saa at endog 20 Millioner Rbdaler blot giør Een Million Pound Sterling.

For denne Sum skal Minnisterne gjøre Rigsforsamlingen Reede i andstundende Februar; og dette Krav skulle den norske Nation finde betænkelig at indrømme til sin Selvstændigheds Oprettelse? Vi ville jo være norske? Vi ville bekjæmpe Enhver der søger at gjøre os dette Formaal stridig, og vi ville vægre os ved at indvilge 1 Million Pound Sterling til den eller de vi betroe Landets Styrelse? Nei! ville vi være Normænd mere end af Navnet, saa skrækkes vi ligesaa lidet ved, samlede at være ansvarlige for den Gjæld der er gjort og nødvendig maa gjøres, som at møde hver den der med List og Magt vil bringe os til at hylde svensk Regjering, hvilken desuden har forpligted sig til at svare forholdsmæssig Deel af Danmarks Statsgjæld, der ligesaa vist vil blive reparteret paa Norge, som det er trolig dette Rige bliver forundt en god Deel i Tilsvarelsen af Sveriges betydelige Statsgjæld.

Kilde
Riksforsamlingens forhandlinger, del 1 (bilag til hovedprotokollen). Kristiania 1914, s. 351-353.

Emneoversigt
Debatt, Finans

URI
https://www.virksommeord.no/tale/vi-ville-jo-vaere-norske